

1836

17-18th

d. 1

Dilectissimi Director Sapientissimi
Magistri, me congratulor ob uestra
in sapientiam, haberi indulgenti
am apud me, summa enim ingeni
perspicacia et objecto artis usu, indi
fici licinior acque intrin carissimis
morbis latentibus causas detegere noxe
rat, atque uno sepe vel altero seruu
to his lucem aspicere e tenebris.
Cum vero incurandis eorū felicis
successus meis aliquando responde
bat votis, agno vi illico, me omnia
debere optimi magistri, qui respi
tantem in gravioribus morbis cu
randis, prudenti consilio me in
ipsum probe, enim meminisse,
et oratus recordor, me nunqua
m accedere his iuraculis q^d doc
uerunt me, ad probandas mea
s debilitates dederunt me te
ma sorte hec proposita.

De Animi paternaribus in

medice sumtis inquirendo. An
ipsa met patemata aliquibus
morbis remedio esse possunt?

Pro hac laurea oratus in rem
edica obtinendo deducitur prop
osicio.

Patemata animi possunt pro
ducere morbos; et aliquando
sunt remedia in aliquibus.

Ita probabo

Animi patemata sunt tern
ociones animi, gratas aut in
gratas, effecta generalia et
eodem reducuntur producer
e contractionem seu laxitudin
em fibrarum, dilatare seu co
nprimere organos, augere
ut diminuire motum cir
culi sanguinis, alternatim
augere seu sedare, in uno verbo,
producere in motu ducum
seu utilitatem, possunt ha
bere seu retinere curatio

nem morborum.

3

Anima ex duobus lacerata demus
ris acerbis passionibus, sed pos
sunt reduci ad duas fontes pri
ncipales, quae sunt. Dolor et volu
ptas, de quibus nascuntur omnes,
ut leticia, amor, spes, ira, odium,
tristitia, metus, et alia.

Animi patemata possunt redu
ci ad quatuor species generales,
duae primae contrarie sunt ad
contractionem, scilicet
dolor, et timor, prima est perceptio
recentis mali, secunda mali
futuri. Altere sunt satisfactio et
desiderium, prima est affectio
spiritui, in statu presenti, secu
nda, quod sit eventum, timor
demonstratur in facie palida, si de
 repente debentur, producte te
rroris pariter, debentur
frigora, capili cafiuntur et

4 circulacio torpescit, omnis corpus
contrahitur, et hec motus excersetur
exteriora ad interiora. Finis
subdubiditur in hanc species, cum
relacione causarum aquibus
us excitantur, et sic si mor quier
et deficiacio in labore denomi
natur pitoriciam seu decidiam, si
faciunt res injustas seu turpes,
berecundias, & quesunt majis
aut violentiores, racione higo
ris seu racionis, pigoris, et cons
titucionis subjecti; paciones
risticie et timoris sunt frequen
tiores subjectis in quibus imag
inacio est bellos, et constitucio
enribilis et irritabilis, produ
cit in eos dolores eorum mactu et be
ntrii, premitum auditui, con
stulciones, astricciones, anxia
tem et hysteriam seu ipoc
ondriam, in subjectis in qu
ibus est vigor, et fortitudo
producitur emorragias, ane
urismas, calculos heccicule

2.5
pales, ictericiam, maniam et epi
lecciam. Etiam videntur hehem
ciores de repente posuerunt de orru
ere principium vite, sic multe
multe videntur de pice vita
ob id premature, sine causa
nisi terror, schlamet in tracta
tu de ammi pater matris, et an
rat, qui pater abarus autorabit
filium nubere mulierem di
item sed de formen et de solisim
an, cum nubere debent temp
us videre illam deopapilatam
fuit talis terror juvenilius
qui supervenierunt macias cont
ulciones, et mortuus fuit paulo
tempore.

Multi autores observaverunt
qui per tristitiam aut terrore
in multe mulieres passerunt
ecirros pectoribus, qui cecideru
nt in degeneratione cancerosa
nil est tan hehemens ad produce

6. Indan irritabilis am in affectione
e cancro quam animi patem
ara.

Pauci auctores connectebant
paternatis hereditarie et po
doris, quoniam est sintoma af
fectionis hypochondriacae, quia ad
leocunt illius, patet anxietas
et somnium in ore estoma
ci, sentiunt nudum in esoph
ago, difficulter respiratio agitur
per aliquod tempus, aer rar
factus per retentionem in pu
lmonibus, dilatatur, et comprim
it venas pulmonales, quae port
ant sanguinem in ventriculo sini
stro, et cum non deponat sangui
nem vena cava superior in ven
triculo dextero, quae debet ire ex
aperte, quae aspergitur in facie,
non potest introire in auricula
dextra; nervi in crepescunt et
partem septimiparis nervoru
m qui distribuunt in tota pa

7
cie comprimit venas temporales,
hac de causa permanet in aliqu
antitatem temporis, colorem
rosaceum pelvis; iudicium inde p
ratur, non in benitur mem
oria, et erit alteracionem et
irregularitatem in motu systoli
co et diastolico, in hoc statu vi
dentur in facie, signa in triplici
cencie, et doloris, muscula om
nia contrahuntur, et mutantur
in modo, oculi turbescunt
spiritus et corpus accidunt
in laetitudine maxima. Ho
mines qui sunt fortiores non
accident an in infirmitatem,
et tantum videtur in illis in
quibus reperitur in ac man
susceptibilitatem patendi hip
ochondriam et spasmodicam,
et qui habent sisternam nervo
rum debilem, hec patema pr
oducit sintomata graviora, et
etiam mortem, in meliorem
dicamen quae reperitur ad va

4 nazione istius affecti, est colera.

Patio amoris est morbus quide
pendet debilitatis et fragilitat
is spiritui, exequum eandem
curacionem illius qui proheni
unt debilitatis sisteme ner
vosi sunt ali paterna ane
bras seu dependentes istius,
et qui possunt producere terri
bilia fenomenena in econo
mia humana, quarum nas
cunt melan coliam, mania
m et prenitidem, remedia ef
ficaciora sunt opocita, sicut le
ticia, amicitas, colera, et esper,
cum hec sunt in homine sen
sit agilitatem mentis eorum
omnium, transpiracio auget
ur, pulsus regularatur, sonn
us et digestio fitur in meliore
estatu perfectioris et regula
ritatis, nec labor corporis
producit nimiam fatigacio

3 9
nem, cum sunt in estatu modera
ciant, verbiur ad propagandam
et conservandam vitam. Homo
qui recepit denatura constituci
onem tan felicem qui potuit
se conservare leticiam spiritus
habet in se medicamenta ad
multos morbos. Pectus anno
vit multos podajicos que habeb
ant intermitencia dolorum ter
rporibus in quibus loqueban
tur aliquas res oratas, et etiam
cum mucica, et cum cornitic
iam alicujus objectum ama
bile, et omnes ciunt affluens
rex napolitanus lectura libr
i quinti Curci producit sana
cionem febris. Terra de qua
apertus erat, leticiam aut in
medico multum contribuit
ad solacium et ad recuperatio
nem eorum, producendo
in eos eandem leticiam,

10 ut permaneat regularitatem
functionum. et dicitur in tractatu de
febris. Letari videntur in omni mo
thy bonum.

In numerabiles sunt obser
vationes in quas parentata animi
si fuerunt salutiferas, exilio
et metus et terror curaverunt
multos morbos que credeban
tur esse incurabiles, et etiam
potest attribui curationem his
drosophie per immersionem re
perit in aqua frigida,
sicut proponitur a Galieno
si recurrimus multas ob
servaciones baris autoribus
habetimus. terror moderatus
peccat curationes efficacissimas
contra paralysim, cecitatem,
hidrophobiam, hemorrhagias fe
bres intermittentes, virgula
um et hernias, et sicut sunt
behemementissime producunt
morbos maxime periculi, hec

facta non sunt contraria nec
incompatibilia legibus nature
nec economie, exemplum, cum
b paret paralysim a terrore
reproducta, reperitur in eodem te
laxationis intatis partibus sol
iditatem quoniam prehecedit re
cessiva contractio, sed eadem pa
tentia cum sit minus behem
entior contrahit partes in gradum
moderato ad producendum
firmam et energiam productu
r curatione.

Dicitur a Wichat. parentata
habent influentiam in mo
ribus vite, animalis, frequen
ter ponunt actione musculis
unitari, alio viciis exalta
tur statum, et alteras viden
tur operare ut sedantibus,
quod succedit in paucioribus, si
nil est aquo viderimus in

12. in motibus organorum intern
orum, quia producum simplici
ce, copas mus, aut debilitates,
et etiam paralisi in musculo
rum loco motionis, duo sunt
phenomena que in hoc statu
apparent, prima est affectio un
ius organi interioris paterna
tis, secundo, motus deriva
tus quoniam affectio in hoc or
gano non abet influxum a
liquo in serie communis pe
nomenibus deorum vitarum,
animalem et organicam, et
ita generaliter ^{et} simplice
abestunt exedominacione vol
untatis quivere sunt volunta
rios. in omnibus reperitur
mixtionem aut succionem
motum vite animalis cum
organica, tali modo accionem
ubiquitatis omnis omnis dir
igitur a cerebro, secundum
in statu naturalis essent
iurte furcio, et alio modo

13.
reperitur in visceribus organi
cis, scilicet, corde, estomaco, hepa
te, et alia. hec due vite domina
tiones una ab altera, seu per
manent in equali statu inte
r se, constitutum per modum
influeret, omnes partes et nes
numerosas que faciunt nostr
as affectiones morales.

Vra quoque potissimum ope
rationem suam effert in ven
triculum et duodeno connect
os ductus nervos bilarios,
unde frequentissime ii, quip
er ira exanderunt, cardial
giam contraccionem circa
esophiculum cordis, cum ar
dore propensione ad vomitum,
oris amaricet et albi abstrici
one aperiri videntur, et tamen nihil
deterius est quam frigidum pa
rtum ingerere, quo optime

19 *aspectrum* sive *undria* cum per
ficeret antea balentibus induc
tus, et sepe observari. Longe
autem perniciosus est substan
cia epatica estomachus extra
constitutione, aliquando dra
ticum autmenticum potest co
rrigere quandoquidem ex pa
cili in inflammatione ipsa mor
accedit, quod pluribus in medi
cina divagatione errat caet
purgante post iram venen
o asperri ac demostari. Qua
n grave damnum est arden
tiori desiderio ventriculus
experiarum, peculiaris ille
Helvetis maxime farni
tario aspectrum nostalgia
dictus tentatur a puter
teros degentes, tam in pen
soparrie, doctario tenet

ur, ut, si partos lareo non
reperant: appetitus proster
natur, et digestio sedatur,
flatibus, et ructus, et crudi
tatibus gignantur, cardia
logia accedat et cum languo
re ipsum corpus emacie
tur.

Fin